

Motion till riksdagen 2005/06:Bo273

av **Torsten Lindström (kd)**

Etablering av handelscentrum

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om vikten av att underlätta etablering av handelscentrum.

Motivering

Att vi ska ha fungerande konkurrens inom handeln är en självklar ståndpunkt för de flesta partier i riksdagen. En konkurrensutsatt marknad eller sektor har visat sig vara den enskilt bästa garanten för att prisnivån kontinuerligt justeras och pressas ned – något som inte minst etableringar av handelscentrum har visat i många delar av landet.

Vilken roll vi som folkvalda politiker ska ha verkar det däremot råda delade meningar om. Från borgerligt håll är man i stort sett överens om att konkurrens är något som vi ska uppmuntra – inte förhindra genom olika lagar och regleringar. Det finns dock regleringsivrare bland de politiska partierna som vill ge politikerna ett större inflytande genom att förstärka kommuners, länsstyrelser och andra politiska instansers makt.

Samtidigt som en del politiker vill öka detaljstyrningen av handelsetableringar har handelscentrum blivit en självklar del av människors vardag. Politikerna går i otakt med folket i denna fråga. Att vi i Sverige har ett mångfasetterat utbud av affärer är mycket viktigt. Politiker ska inte i detalj lägga sig i föreslagna etableringar utan bör i stället se till att tillgängligheten till stormarknaderna finns genom en fungerande kollektivtrafik, cykelvägar etc. För många människor är buss eller cykel ett bra sätt att ta sig till stormarknader, och för andra är bilen ett naturligt val.

Dagens lagstiftning där handelsetableringar prövas enligt plan- och bygglagen ses för närvarande över av PBL-kommittén. Regeringens uppdrag till PBL-kommittén är bland annat att utveckla plan- och bygglagstiftningen så att den, mot bakgrund av de senaste årens samhällsförändringar, får en utformning som skapar bättre förutsättningar för etablering av handel och övrigt näringsliv. För att öka konkurrensen kan utredningen föreslå att kommuner-

Fel! Okänt namn på

nas roll vid handelsetableringar blir att exempelvis tillgodose invånarnas behov av kollektiva transporter och vägar.

Det är konstigt att dagens lagstiftning, med det kommunala planmonopolet, utgör hinder för tillväxt och utveckling. Det mest rimliga vore att kommunen inte har rätt att lägga hinder i vägen för etableringar. En avveckling av planmonopolet vore rätt väg att gå men också förändringar som kan underlätta etableringar bör genomföras. Några exempel på sådana är:

- att särskild hänsyn ska tas till att man ska skapa effektiv konkurrens,
- att den kommunala planprocessen effektiviseras och handläggningstiderna kortas samt
- att överklagandetiderna kortas.

Som folkvalda är det vår uppgift att underlätta handelsetableringar och på så sätt nå ökad konkurrens och sänkta priser.

När det gäller etableringar är det lätt att koncentrera sig på tydliga lågpriskedjor med billigt men begränsat sortiment. Det är också viktigt att våra traditionella livsmedelshandlare med fullsortimentsbutiker som Coop och Ica får möjlighet till fler etableringar. Inom dessa företag konkurrerar de olika butikerna och stormarknaderna med varandra, vilket bidrar till en prispress nedåt.

Till skillnad från många andra samhällsfrågor rör sig detta inte om någon resursfråga. Det handlar bara om att man måste inse att man sitter på ett kraftfullt instrument att faktiskt stimulera nyetableringar av matbutiker så att ordentlig konkurrens uppstår. Konkurrens är något som ska uppmuntras inte förhindras genom rigid lagstiftning eller besvärliga planprocesser. Politikens uppgift är att genom olika beslut skapa goda förutsättningar för företagande och att ge människor incitament att skapa nya företag och utveckla befintliga verksamheter.

Samtidigt som en del politiker vill öka detaljstyrningen av handelsetableringar har handelscenter blivit en självklar del av människors vardag. Att vi i Sverige har ett stort och mångfasetterat utbud av affärer är mycket viktigt.

Kommunerna bör välkomna planerade etableringar och tillse att tillgängligheten till stormarknaderna finns genom en fungerande kollektivtrafik, cykelvägar etcetera. För många människor är buss eller cykel ett bra sätt att ta sig till stormarknader, och för andra är bilen ett naturligt val. Och en del väljer färd sätt beroende på tidsaspekter, vädret eller annat. Poängen är att de själva ska kunna välja hur de vill ta sig till handeln.

Att som föreslagits i debatten ytterligare öka kraven på miljökonsekvensbeskrivningar genom en samordning mellan PBL och miljöbalken kommer inte att skapa bättre förutsättningar för etablering av handel och övrigt näringsliv. Det blir än mer byråkrati, överklaganden och liknande i stället för att underlätta etableringar, som förutom att ge lägre priser leder till ökad sysselsättning och därmed tillväxt.

Vi måste acceptera den utveckling och förändring av konsumtionsmönster och levnadsvanor som svenska folket genomgått under de senaste decennierna och därmed även visa förståelse för näringslivets ambition att följa med i den utvecklingen. Att möta denna utveckling genom att införa moratorier för etableringar av stormarknader som en del föreslagit eller att stifta lagar som

Fel! Okänt namn på

på andra sätt förhindrar kommande etableringar är fel väg att gå. Tvärtom är det nödvändigt med större etableringsfrihet för denna typ av verksamhet. Samhällsbyggnadsministern har i interpellationsdebatt i riksdagen avvisat förslaget om en stopplag för stormarknader. Det är bra men det räcker inte. En än mer positiv syn på handel och ett undanröjande av de hinder som försvårar god service och låga priser vore tacknämlig. Riksdagen bör så ge regeringen till känna.

Stockholm den 29 september 2005

Torsten Lindström (kd)